2014. április 28., hétfő • LXXII. évfolyam • 99. szám, 20 oldal • 230 forint, előfizetőknek 150 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

600 hegesztőből csak 60 felelt meg a nagytarcsai német cég felvételijén

- Az ügyvezető szerint szakemberek híján kár is volt befektetni.
- Baj lehet a honi szakképzéssel. **Magyarország →7**

UNIÓS DÍJAT NYERT A MAGYAR DIÁK FEJLESZTÉSE

Infovilág →18

Nyugdíjak Jövőre már mínuszban lesz az állami kassza

Eddig ért a takaró

F. Szabó Emese

A költségvetési törvény kitekintése szerint a nyugdíjkassza már csak az idén lesz egyensúlyban, jövőre a központi kasszának már hozzájárulást kell adnia, hogy ki lehessen fizetni az idősek járandóságát. Jövőre 42,6 milliárd forintot kell adni a nyugdíjkasszának, majd 2016-ban és 2017-ben 74,9, illetve 75,7 milliárdot. A nyugdíjalap hiánya az évek során egyre nagyobb lesz, egyáltalán nem kell meglepődni, ha a lyuk több százmilliárd forintig is elmegy. Az egyenleg romlásáért ráadásul nemcsak a finanszírozhatatlan nyugdíj-biztosítási rendszer felelős, ezt az eleve rossz modellen a demográfiai változások is súlyosbítják.

A második nyugdíjpillér, a magánpénztárak megszüntetése révén az elmúlt években jelentős mértékben nőtt a Nyugdíj-biztosítási Alap bevétele – hiszen a nyolc, illetve tíz százalék egyéni járulék nem a kasszákhoz kerül, hanem az állami tb-költségvetést gazdagítja. Az más kérdés, hogy a jövőben ez elég komoly kiadást is generál majd, mert a Nyugdíj-biztosítási Alapból kell majd a korábbi pénztártagok teljes nyugdíját is kifizetni. A majdani nyugdíjasok járadékának kifizetése azonban távlati probléma. Főleg annak fényében, hogy a 2011-től a költségvetést gazdagító plusz-járulékbevétel hatása jövőre már kezd eltűnni. Pedig nem is csak a korábbi kasszatagok befizetése hozott pluszpénzt az alapnak, hanem az egyéni járulékplafon eltörlése is. (Korábban adott jövedelem felett már nem kellett pluszjárulékot fizetni, de most már kell.)

Az ötvenéves demográfiai becslés szerint a népesség és a munkaképes lakosság száma folyamatosan csökkenni fog, 2060-ra már csak 4,3 millió munkaképes korú lesz az országban, szemben az idénre becsült 6,2 millióval – ebben a számban ráadásul nincs is benne az, hogy ebből a körből hányan dolgoznak és fizetnek járulékot. Ehhez képest a nyugdíjaskorúak száma folyamatosan emelkedni fog, amelyet megfékezni nem, csak enyhíteni tud a folyamatos korhatáremelés: az idén prognosztizált 2,08 milliós kör 300 ezer fővel fog bővülni 2060-ra. Ez azt jelenti, hogy míg most három aktív tart el egy időst, addig 2060-ra már két aktívra jut egy nyugdíjaskorú.

Ennél sokkal kedvezőtlenebb arányt mutat, ha nem pusztán az aktívak számát vetjük össze a nyugdíjasok számával, hanem a járulékfizetőkét – közmunkások nélkül 3,9 millió munkavállaló van. Ez azt jelenti, hogy már most két járulékfizető finanszíroz egy nyugdíjast, hasonló foglalkoztatottsági adat mellett ez az arány 2060-ra egy-egy arányra csökken. Ez persze csak fikció, de a fenntarthatatlanságot jól mutatja, hogy ebben a helyzetben mit is jelentene a nyugdíj: ma az átlagbér után összesen 83 ezer forint járulék megy nyugdíjcélra, az átlagnyugdíj ehhez képest tavaly 113 ezer forint volt.

A jövőbeni kilátásokat tovább rontja a járulékplafon eltörlése, hiszen ha a befizetéseknek nem lesz felső határuk, akkor a nyugdíjaknak sem lehet ilyet szabni. Ez amellett, hogy komoly szociális feszültséget okozhat – a mostaninál sokkal durvább különbségek lesznek a nyugdíjak között, amelyet eddig a szabályozás igyekezett tompítani –, a Nyugdíj-biztosítási Alap kiadási oldalát is meg fogja dobni, ráadásul nehezen tervezhetően.

A helyzetre megoldást elvben a járulékok emelése jelenhetne. Csakhogy ez versenyképességi okokból szóba sem jöhet: a 27 százalékos szociális hozzájárulási adó már most is irreálisan magas terhet jelent a munkabéreken. Pluszbevételt a foglalkoztatotti ráta javításával, vagyis több járulékfizető hadrendbe állításával lehet elérni. Itt azonban nem a kormány által előszeretettel emlegetett, közfoglalkoztatottakkal kozmetikázott mutató a mérvadó, hiszen a 200 ezer közfoglalkoztatott, amely a ráta emelkedéséért felel, nem épp a topbefizetők körét gyarapítja. Ha nem következik be drámai változás a foglalkoztatásban, akkor a nyugdíjak jelentős csökkentésével korrigálható csak az egyenleg. Ez azonban azt is jelenti, hogy a túléléshez minden leendő nyugdíjasnak szüksége volna saját megtakarításra. **Az ügy →4–5**

Tízezrek menete

Magyarország legnagyobb civil közéleti rendezvényévé vált az Élet Menete. A holokauszt áldozataira emlékező rendezvényen tegnap a szervezők becslése szerint több mint harmincezren vettek részt. →6 FOTÓ: REUTERS – SZABÓ BERNADETT

ÖTÖDIK HASÁB

Jövő

A felmérések szerint az emberek tisztában vannak azzal, hogy nem fognak megélni az állami nyugdíjukból, ám ha arról kérdezik őket, miben reménykednek, hatalmas arányban mondják: a lottóötösben. A jólétinek nevezett államokban mindenki így áll a nyugdíjkérdéshez. Nemcsak az állampolgárok, a kormányok is.

De van ennél is rosszabb. Magyarország és Lengyelország az államadósság aktuális csökkentése miatt felszámolta vagy éppen felszámolja az egyik nyugdíjpillért. Most azzal ne foglalkozzunk, hogy Lengyelországban ettől a lépéstől várhatóan tényleg kezelhető méretűre zsugorodik az államadósság, míg Magyarországon egyáltalán nem. Felejtsük el, hogy a pénzből egyrészt olyan részvényeket sikerült venni, amelyeken elég sokat bukott az állam. Ne figyeljünk arra, hogy a pénz másik része egyszeri kiadásokat finanszírozott. Koncentráljunk csak arra, hogy a magyar példa azt mutatja, a régi-új modell nem fog beválni: egyszerűen finanszírozhatatlan lesz a nyugdíjrendszer. Vagy kevesebb lesz mindenkinek a nyugdíja, vagy mindenki odaadja a bruttó fizetése felét járulékra (és ezek után jön az egészségügy meg a normál szja).

Mire számítottunk? Miért válna be egy olyan rendszer, amelyet már lecseréltünk?

A lakosság ma tudja, hogy gondok lesznek a nyugdíjjal, és az állam nem fog annyit adni. De jön egy esküvő, egy temetés, egy végtörlesztés, és a hajdan széles mellkassal kreált nyugdíjcélú megtakarítás úgy fogy el, mint a dugicsoki a konyhaszekrényből. Támogatás nincs, a remény kevés. Legyen szó államról, nyugdíjpénztárakról, nyugdíjasokról, minden szereplő szenved. A mai rendszerben csak egy szűk és szerencsés réteg tudja kezébe venni a sorsát: az jár jól, akinek egyébként is van pénze. *(A szerk.)*

Vélemény

Nyugton kéne maradni

Tamás Ervin szerint a szocialisták most úgy teszik magukkal a még rosszabbat, ha kapkodnak. →**11**

Nem isznak a lovak

A Hamasz ölni tudna egy Nobel-békedíjért – értékel Szőcs László. →**11**

A BKV alig tudja összeszedni a pénzt a hitelek törlesztéséhez

Az idén összesen 9,4 milliárdot kellene kifizetnie a törlesztésre a közlekedési cégnek, de ezt is hitelből tenné. A bankoktól eddig csak 5,5 milliárd forint jött össze. →**7**

Ukrajna miatt is megemeli a gázkészletet a kormány

A rezsicsökkentés miatt mérséklődött a stratégiai gázkészlet, ám az ukrajnai helyzet változást hozott. Júliustól az eddigi másfélszeresét tartják a tárolókban. →**10**

ALKU KÉSZÜL A MEGFIGYELŐKRŐL

Ukrán katona a kelet-ukrajnai Szlovjanszk közelében felállított ellenőrző pontnál. Az EBESZ tárgyaló küldöttséget menesztett Szlovjanszkba, hogy egyeztessen a szervezethez köthető, pénteken foglyul ejtett katonai megfigyelők kiszabadulásáról. →**8**

FOTÓ: REUTERS – MARKO DJURICA

9 770237 377015 14099